

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA INŠPEKTORÁT ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA BANSKÁ BYSTRICA

Jegorovova 29B, 97401 Banská Bystrica

Číslo spisu

8391300221/10560-47418

Banská Bystrica

16. 12. 2021

ROZHODNUTIE

č. 8391300221/10560-47418

Popis konania / Účastníci konania

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica (ďalej len „správny orgán“) ako príslušný orgán štátnej správy vo veciach v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov podľa § 7 ods. 1 písm. b) a § 9 písm. c) a písm. d) zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon č. 150/2019 Z. z.") a podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) účastníkovi konania:

Mesto Rožňava, Šafárikova 29, 048 01 Rožňava, IČO: 00 328 758

Výrok

I. ukladá pokutu

podľa ustanovenia § 21 ods. 1 písm. c) zákona č. 150/2019 Z. z. vo výške 1000 eur (slovom jedentisíc eur) za nesplnenie opatrení nariadených rozhodnutím Inšpektorátu životného prostredia Banská Bystrica číslo 9120/46/2020-42795/2020 zo dňa 16.12.2020 podľa § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z.z. na zabezpečenie plnenia povinností uvedených v § 3 ods. 2 a § 14 ods. 1 a 3 zákona č. 150/2019 Z.z.

Pokutu je potrebné zaplatiť, podľa § 47 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a § 21 ods. 9 zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia na účet: Štátna pokladnica Bratislava, číslo účtu vo formáte IBAN: SK 098180000007000214051, swiftová adresa banky: SPSRSKBA, konštantný symbol 1118, špecifický symbol: 00328758, variabilný symbol 8391300221. Názov a adresa príjemcu prevodu: Environmentálny fond, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava.

II. nariaďuje

podľa ustanovenia § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z. z. mestu Rožňava vykonať opatrenia na nápravu podľa § 9 písm. d) v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. v tomto rozsahu:

1. Prijat' opatrenia na zamedzenie úniku alebo šírenia invázných nepôvodných druhov rastlín uvedených v zozname invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky a v zozname invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Európskej únie na území obce a do jej okolia.

Termín: do 31.06.2022

2. Upozorniť vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na území obce na miesta výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín a na ich povinnosti, zverejnením informácie o miestach výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín na území obce a informačného letáku Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky na svojom webovom sídle a iným spôsobom v mieste obvyklým, a zverejnením tohto rozhodnutia.

Termín: bezodkladne

3. Vykonať vlastné zistenia výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín na území obce raz mesačne v období mesiacov apríl až september a na základe týchto zistení upozorniť vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na miesta výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín a na ich povinnosti.

Termín: bezodkladne po uskutočnení zistenia

Odôvodnenie

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti (ďalej len „inšpekcia“) vykonala dňa 21.09.2021 štátny dozor u kontrolovanej osoby, ktorou je mesto Rožňava, Šafárikova 29, 048 01 Rožňava, IČO: 00 328 758, zameraný na zisťovanie dodržiavania ustanovení zákona č. 150/2019 Z. z. a plnenia opatrení nariadených v rozhodnutí Inšpektorátu životného prostredia Banská Bystrica č. konania 9120/46/2020-42795/2020 zo dňa 16.12.2020.

Vykonaným štátnym dozorom zo dňa 21.09.2021 inšpekcia zistila na kontrolovaných pozemkoch vo vlastníctve mesta Rožňava výskyt rastlinného druhu zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) zaradeného podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 449/2019 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky, na zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky (ďalej len „národný zoznam“).

Pojem „invázny nepôvodný druh“ je definovaný v článku 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 1143/2014 o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov ako nepôvodný druh, o ktorom sa zistilo, že jeho introdukcia alebo šírenie ohrozuje biodiverzitu a súvisiace ekosystémové služby, alebo že má na ne nepriaznivý vplyv, pričom pod pojmom „nepôvodný druh“ sa rozumie akýkoľvek jedinec druhu, poddruhu alebo nižšieho taxónu živočíchov, rastlín, húb alebo mikroorganizmov introdukovaný mimo oblasť svojho prirodzeného výskytu a pod pojmom „introdukcia“ sa rozumie presun druhu v dôsledku zásahu človeka mimo oblasť jeho prirodzeného výskytu.

Rastlinný druh zlatobyľ kanadská (*S. canadensis*) patrí medzi najviac rozšírené invázne nepôvodné druhy rastlín, nakoľko je to konkurenčne veľmi silná rastlina, ktorá potláča pôvodné druhy. Pôvodnou oblasťou výskytu tejto trvacej rastliny je Severná Amerika. Stonka dorastá do výšky 150 cm, je rovná, nerozkonárená, chlpatá. Listy vyrastajú z byle striedavo, sú kopijovité, ostro pílkovité, dĺžky 5-15 cm so šírkou do 2 cm. Na spodnej strane listov sú vedľa hlavnej žilky pozorovateľné aj dve postranné žilky. Má vretenovitý koreň s početnými horizontálnymi koreňovými výbežkami. Súkvetie je chocholíkatá metlina, tvorená dvomi úbormi žltých kvetov s priemerom 3,8-8,5 mm. Kvitnutie prebieha v mesiacoch august až október pričom v tomto období predstavuje veľmi silný peľový alergén. Plodom je 1 mm dlhá nažka s páperím dlhým 2,5 mm, ktoré jej umožňuje pomocou vetra prekonávať veľké vzdialenosti. Zlatobyľ kanadská sa rozmnožuje prevažne generatívne. Semená dozrievajú ihneď po odkvitnutí. Majú veľmi dobrú klíčivosť aj za menej priaznivých podmienok. Zlatobyľ kanadská sa rozmnožuje aj vegetatívnym spôsobom pomocou plazivého rozkonáreného podzemku, z ktorého vyrastajú nové rastliny. K vegetatívnemu rozširovaniu dochádza aj ľudskou činnosťou pri premiestňovaní pôdy s prítomnými koreňovými podzemkami.

Na základe § 3 odsek 2 zákona č. 150/2019 Z. z. je vlastník alebo správca pozemku povinný za podmienok a spôsobom ustanoveným vyhláškou Ministerstva životného prostredia č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov (ďalej len „vyhláška č. 450/2019 Z. z.“), odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Európskej únie a starať sa o pozemok tak, aby sa zabránilo ich šíreniu. Ak je pozemok v užívaní inej osoby, ako je vlastník alebo správca pozemku, tieto povinnosti preberá užívateľ pozemku.

Pri výkone štátneho dozoru inšpekcia zistila, že mesto Rožňava si ako vlastník pozemku nesplnilo povinnosť podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. a z kontrolovanej parcely KN E p. č. 2463 v k. ú. Rožňava neodstránilo invázny nepôvodný druh zlatobyľ kanadská (*S. canadensis*) žiadnym z povolených spôsobov odstraňovania.

Na kontrolovaných parcelách vo vlastníctve mesta Rožňava KN E č. 1740/2, KN C č. 2102/5, KN E č. 1535/1 v k. ú. Rožňava bolo zistené porušenie § 3 ods. 2 zákona 150/2019 Z. z. nedodržaním podmienok odstraňovania invázných nepôvodných druhov rastlín stanovených vyhláškou č. 450/2019 Z. z.. Podľa tejto vyhlášky, kosenie a mulčovanie, ako spôsob odstraňovania invázných nepôvodných druhov rastlín je potrebné vykonať v termíne pred kvitnutím druhov, pričom v čase štátneho dozoru sa na uvedených pozemkoch nachádzali zvyšky nadzemných častí zlatobyle kanadskej kosených vo fáze kvitnutia.

Vyhláška č. 450/2019 Z. z. povoľuje pre odstránenie druhu zlatobyľ kanadská (*S. canadensis*) z pozemkov viacero spôsobov, pri ktorých je však potrebné dodržať špecifické podmienky jednotlivých spôsobov odstraňovania.

Zlatobyľ kanadskú je povolené odstraňovať vykopávaním, aplikáciou horúcej pary, vytrhávaním, pastvou, orbou, kosením, mulčovaním, chemickým alebo kombinovaným spôsobom. Mechanické spôsoby odstraňovania musia byť uskutočňované dôsledne, pretože nedôsledné mechanické odstraňovanie je bez použitia ďalších metód neúčinné a zvyšuje sa ním nebezpečenstvo ďalšieho rozširovania rastlín. Odložené časti podzemkov, ponechané na mieste alebo vo vitálnom stave premiestnené na iné miesto, môžu veľmi ľahko regenerovať a nekontrolovateľne sa šíriť alebo opakovaným nesprávnym kosením môže dôjsť k zhusteniu porastu a rozšíreniu lokalít s výskytom invázných rastlín. U druhu zlatobyľ kanadská je doba od opelenia po dozretie semien veľmi krátka, keďže semená dozrievajú krátko po odkvitnutí. Dôležitá je schopnosť semien dozrieť na odstránenej nadzemnej časti rastliny. Z tohto dôvodu je dodržanie podmienok stanovených vyhláškou č. 450/2019 Z. z. u jednotlivých spôsobov odstraňovania veľmi dôležité.

Štátnym dozorom bolo ďalej zistené, že mesto Rožňava si ako obec neplnila svoje povinnosti vyplývajúce z § 14 zákona č. 150/2019 Z. z. a na základe tohto ustanovenia neupozorňovala vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na miesta výskytu invázných nepôvodných druhov a na ich povinnosti podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. zverejnením informácie o miestach výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín a informačného letáku podľa § 14 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. na svojom webovom sídle a iným spôsobom v mieste obvyklým. V čase vykonaného štátneho dozoru bolo na webovom sídle Štátnej ochrany prírody evidovaných celkovo 7 lokalít výskytu invázneho nepôvodného druhu zlatobyľ kanadská (*S. canadensis*) na území mesta Rožňava. Túto informáciu mesto Rožňava v rozpore s ustanoveniami § 14 zákona č. 150/2019 Z. z. na svojom webovom sídle a iným spôsobom v mieste obvyklým nezverejnilo.

Kontrolou plnenia opatrení na nápravu nariadených v rozhodnutí č. 9120/46/2020-42795/2020 zo dňa 16.12.2020 na základe § 9 písm. d) v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. inšpekcia zistila nesplnenie opatrení nariadených v bode 1. až 4. rozhodnutia č. 9120/46/2020-42795/2020 zo dňa 16.12.2020

a) Nariadené opatrenie podľa bodu 1. rozhodnutia č. 9120/46/2020-42795/2020 zo dňa 16.12.2020, nariaďujúce mestu Rožňava prijatie trvalo účinných opatrení na zamedzenie úniku a šírenia invázných nepôvodných druhov rastlín na území obce a do jej okolia, nebolo v stanovenom termíne do 31.06.2021 preukázateľne splnené nakoľko riziko šírenia druhu zlatobyľ kanadská z neošetrených pozemkov stále pretrvávalo. Riziko predstavuje aj nedôsledné odstránenie rastlín z pozemkov, najmä na mechanizmami ťažšie prístupných miestach a okrajových častiach pozemkov. Taktiež nedodržanie podmienok odstraňovania podľa vyhlášky č. 450/2019 Z. z., kosením v čase kvitnutia zlatobyle kanadskej, predstavuje riziko pre ďalšie šírenie sa tohto invázneho nepôvodného druhu v životnom prostredí.

b) Nariadené opatrenie podľa bodu 2. rozhodnutia č. 9120/46/2020-42795/2020 zo dňa 16.12.2020, nariaďujúce mestu Rožňava upozorniť vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na území obce na miesta výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín a na ich povinnosti, zverejnením informácie o miestach ich výskytu a zverejnením tohto rozhodnutia, nebolo kontrolou dokumentácie a kontrolou úradnej tabule na webovom sídle mesta Rožňava v stanovenom termíne preukázateľne splnené.

c) Nariadené opatrenie podľa bodu 3. rozhodnutia č. 9120/46/2020-42795/2020 zo dňa 16.12.2020, nariaďujúce mestu Rožňava zverejnenie informácie o miestach výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín na území obce a informačný leták Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky na svojom webovom sídle a aj iným spôsobom v mieste obvyklým, nebolo kontrolou dokumentácie a kontrolou úradnej tabule na webovom sídle mesta Rožňava v stanovenom termíne preukázateľne splnené.

d) Nariadené opatrenie podľa bodu 4. rozhodnutia č. 9120/46/2020-42795/2020 zo dňa 16.12.2020, nariaďujúce v období od apríla do septembra raz mesačne vykonať vlastné zistenia výskytu invázičných nepôvodných druhov rastlín na území obce a na základe týchto zistení upozorniť vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov na miesta výskytu invázičných nepôvodných druhov rastlín a na ich povinnosti, nebolo kontrolou dokumentácie a kontrolou úradnej tabule na webovom sídle mesta Rožňava v stanovenom termíne preukázateľne splnené.

Výsledok štátneho dozoru je popísaný v protokole č. 46/014/21/ID-P (č. konania: 9049/46/2021-38362/2021) zo dňa 13.10.2021. Mesto Rožňava bolo s protokolom oboznámené pri jeho prevzatí dňa 18.10.2021.

Na základe zistených nedostatkov uvedených v protokole o vykonaní štátneho dozoru č. 46/014/21/ID-P (č. konania 9049/46/2021-38362/2021) zo dňa 13. 10. 2021, inšpekcia listom (č. konania 10560/46/2021-44284/2021) oznámila dňa 29.11.2021 mestu Rožňava podľa § 18 zákona o správnom poriadku začatie správneho konania o správnom delikte a uložení opatrení na nápravu podľa § 9 písm. d) v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. a v súlade s § 33 ods. 1 a 2 správneho poriadku dala účastníkovi konania možnosť pred vydaním rozhodnutia oboznámiť sa s podkladmi pre vydanie rozhodnutia nahliadnutím do príslušného administratívneho spisu. Nahliadnutie do administratívneho spisu bolo možné v lehote do 10 dní odo dňa doručenia oznámenia o začatí správneho konania o správnom delikte a uložení opatrení na nápravu. V tejto lehote mal účastník konania tiež možnosť písomne sa vyjadriť k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie, resp. mohol predložiť ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli objasniť zistenie skutkovej podstaty veci. Inšpekcia súčasne účastníka konania upozornila, že ak v stanovenej lehote nepredloží vyjadrenie k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, ani ich nedoplní, bude pri rozhodovaní v predmetnej veci vychádzať zo známych podkladov, ktoré má inšpekcia k dispozícii. Účastník konania sa k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia v stanovenej lehote nevyjadril, nenavrhol ich doplnenie ani nepredložil ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli objasniť zistenie skutkovej podstaty veci.

Správny orgán pri určovaní výšky pokuty prihliadal aj na skutočnosť, že sankcia má spĺňať preventívnu i represívnu funkciu. Na to, aby sankcia plnila svoju preventívnu funkciu jej výška musí byť stanovená tak, aby sa účastník konania do budúcnosti vyvaroval porušení zákonných ustanovení.

S prihliadnutím na všetky okolnosti, ako aj vzhľadom na závažnosť a čas trvania protiprávneho stavu uložil správny orgán účastníkovi konania pokutu vo výške 1 000 eur. V tejto súvislosti správny orgán poukazuje na ustanovenie § 21 ods. 4 zákona č. 150/2019 Z. z., ktoré umožňuje za správny delikt, ktorého sa dopustil účastník konania uložiť pokutu v rozpätí od 1 000 eur do 90 000 eur. Uložená pokuta vo výške 1 000 eur je na dolnej hranici zákonom stanoveného rozpätia, je zákonná a jej výška primeraná a dostatočná.

Správny orgán je toho názoru, že skutkový stav bol náležite zistený a preukázaný, a preto bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov možno podať na Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia účastníkovi konania. Ak toto rozhodnutie po vyčerpaní prípustných riadnych opravných prostriedkov nadobudne právoplatnosť, jeho zákonnosť môže byť preskúmaná súdom.

JUDr. Denisa Masná
riadiťka inšpektorátu

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00156906 Sufix: 10003

Doručuje sa

Mesto Rožňava, Šafárikova 29, 04801 Rožňava, Slovenská republika

Na vedomie

Po nadobudnutí právoplatnosti:

1. Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia ochrany prírody a biodiverzity, odbor ochrany biodiverzity a krajiny, Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava
2. Environmentálny fond, Nevádzova 5, 821 01 Bratislava
3. Štátna ochrana prírody Slovenská republika, Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica